

Segítünk a pályaválasztásban!

A Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara pályaválasztási,
szakmaválasztási tájékoztatója

Kedves szülők, pedagógusok, pályaválasztás előtt álló diákok!

Az általános iskola 8. évfolyamán el kell dönteni gyermeküknek, hogyan tovább.

A megalapozott döntés meghozatalához fontos a **választási lehetőségek ismerete**, de legalább olyan fontos, hogy a diákok **ismerjék saját magukat, képességeiket, érdeklődésüket**. A tudatos döntéshez szükséges még, hogy legyen a szakmákról részletes pályaismeretük és valós **információik a munka világáról**.

A tájékoztatónkban összegyűjtöttük azokat az oktatással kapcsolatos tudnivalókat és a 2020-tól életbelépő szakképzést érintő változásokat, fontosabb jogszabályokat, amikkel fontos, hogy tisztában legyenek.

A döntésben nagyon fontos szerepe van a szülőknek, osztályfőnököknek, szaktanároknak és a pályaválasztási, pályaaorientációs tanácsadóknak.

A pályaválasztás fő elemei

- ▶ **Reális önismeret:** saját képességek, tulajdonságok feltérképezése (*Kreatív vagyok? Precíz és pontos vagyok? Szeretek csapatban dolgozni? stb.*)
- ▶ **Érdeklődés:** mi az, amit szívesen csinál, ami örömmel tölti el, kikapcsolja (*tantárgyi, hobbi, tevékenységek, eszközök, tárgyak, stb.*)
- ▶ **Pályaismeret, szakmaismeret:** ismerjük meg az adott szakmát, foglalkozást. Milyen előnyei, hátrányai vannak egy adott szakmának, milyen munkakörülmények között kell dolgozni, milyen tevékenységeket kell végezni? (*irodai munka, álló munka, vegyszerek, koszos műhely, hétvégi munkavégzés, stb.*)
- ▶ **Munkaerő-piaci ismeretek:** a kiválasztott szakmával el lehet-e helyezkedni, meg lehet-e belőle élni? (*a megye munkahely kínálata, cégek, vállalatok*)

Mi segíthet? Információgyűjtés

Jelen helyzetben korlátozottak a lehetőségek, hiszen nincs lehetőség üzem és tanműhely-látogatásokra, a pályaorientációban érintett szervezetek nem látogathatják az általános iskolákat, hogy játékos foglalkozások keretében önismereti és szakmaismereti foglalkozásokat tartsanak, valamint a pályaválasztási és képzési kiállítások is elmaradnak.

Az alábbi lehetőségek azonban továbbra is elérhetőek:

- ▶ **Iskolák honlapjai**
- ▶ **Továbbtanulással kapcsolatos honlapok**, online pályaválasztási tájékoztatók
- ▶ **Iskolák nyílt napjai** (2020. november-december)
- ▶ **Vas megyei pályaválasztási tájékoztató kiadvány** – A középfokú intézmények 2021/2022. tanévi beiskolázási terveiről (online formában, 2020. november)
- ▶ **Pályaorientációs és pályaválasztási tanácsadók** – egyéni konzultáció, on-line tanácsadás honlapon keresztül

Hasznos honlapok, oldalak:

- ▶ Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (VMKIK) oldala: <https://vmkik.hu/palyaorientacios-tevekenysegeink-rendezyenyek>
- ▶ VMKIK facebook oldala: <https://www.facebook.com/legykepbenvasmegye>
- ▶ <https://szakmavilag.hu/>
- ▶ A megújuló szakképzésről: <https://ikk.hu/>
- ▶ Tájékoztató füzet az alapszakmákról az Ágazati Készségtanács ajánlásával <https://szakkepzes.ikk.hu/tajekoztato/fuzet.html>
- ▶ <https://www.oktatas.hu/>
- ▶ <https://palyaorientacio.nive.hu/>
- ▶ <http://eduline.hu/>
- ▶ Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat: <http://palyavalasztas.vas-szakszolgalat.hu/>
- ▶ Vas Megyei Szakképzési Centrum: <http://www.vmszc.hu/>

Megújult szakképzés

2020. szeptemberétől a szakképzés rendszere átalakult. Racionálisabb, rugalmasabb lett.

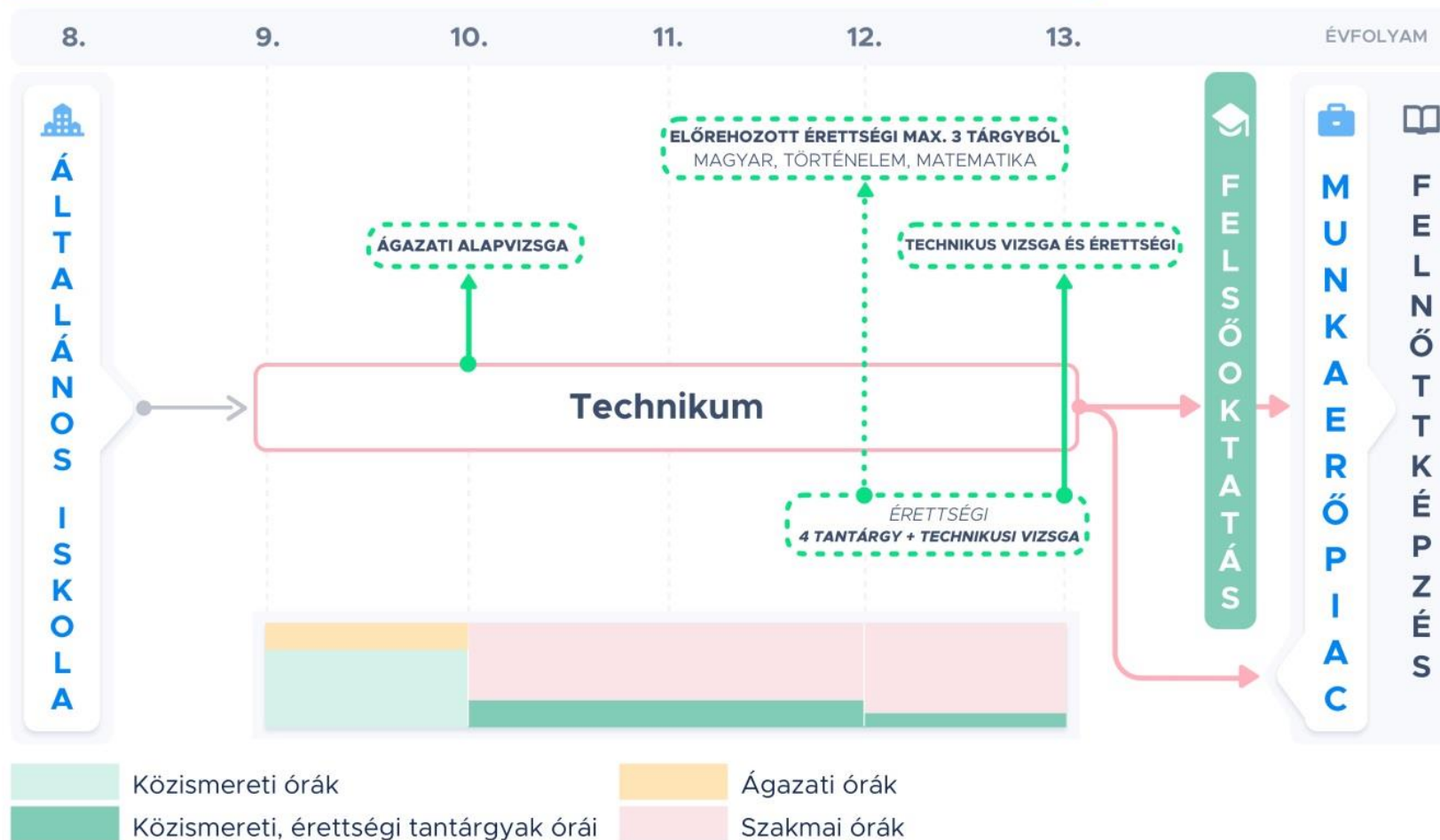
- ▶ Átalakult az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) – ezt a **Szakmajegyzék** váltja fel, melyben **174 alapszakma** közül lehet választani.
- ▶ Középfokon az alábbi iskolatípusokból lehet választani:
 - ▶ **Gimnázium** (változatlan)
 - ▶ **Technikum** (korábban szakgimnázium, szakközépiskola)
 - ▶ **Szaggimnázium** (művészeti, pedagógiai, közművelődési ágazatban)
 - ▶ **Szakképző iskola** (korábban szakközépiskola, szakmunkásképző)
 - ▶ **Szakiskola** (sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó oktatás)
 - ▶ **Orientációs előkészítő évfolyam** (1 tanév - az általános iskola befejezése után)
 - ▶ **Dobbantó program** (alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezők részére)
 - ▶ **Műhelyiskola** (Dobbantó program elvégzése után)
- ▶ Iskolai rendszerben továbbra is **két szakma elsajátítása ingyenes.**

Technikum

- 5 éves képzési idő
- egyesíti a gimnázium és szakmatanulás előnyeit
- 2 év (9-10. évf.) ágazati alapképzés
- 9-10. évfolyamon havonta 8050,- Ft ösztöndíj* (2020)
- 3 év szakirányú technikusi oktatás
- 11-13. évfolyamon a szakmai gyakorlati képzés tanműhelyben vagy duális keretek között zajlik
- duális képzés esetén munkaszerződést ajánl a vállalat (munkabér a minimálbér* 60-100%-a lehet)
- a technikusi végzettség előny a szakirányú felsőoktatási felvételinél

Az új szakképzési struktúra egyik iskolatípusa a **TECHNIKUM**

A technikum **5 éves**: 2 év ágazati alapképzés + 3 éves szakirányú oktatás

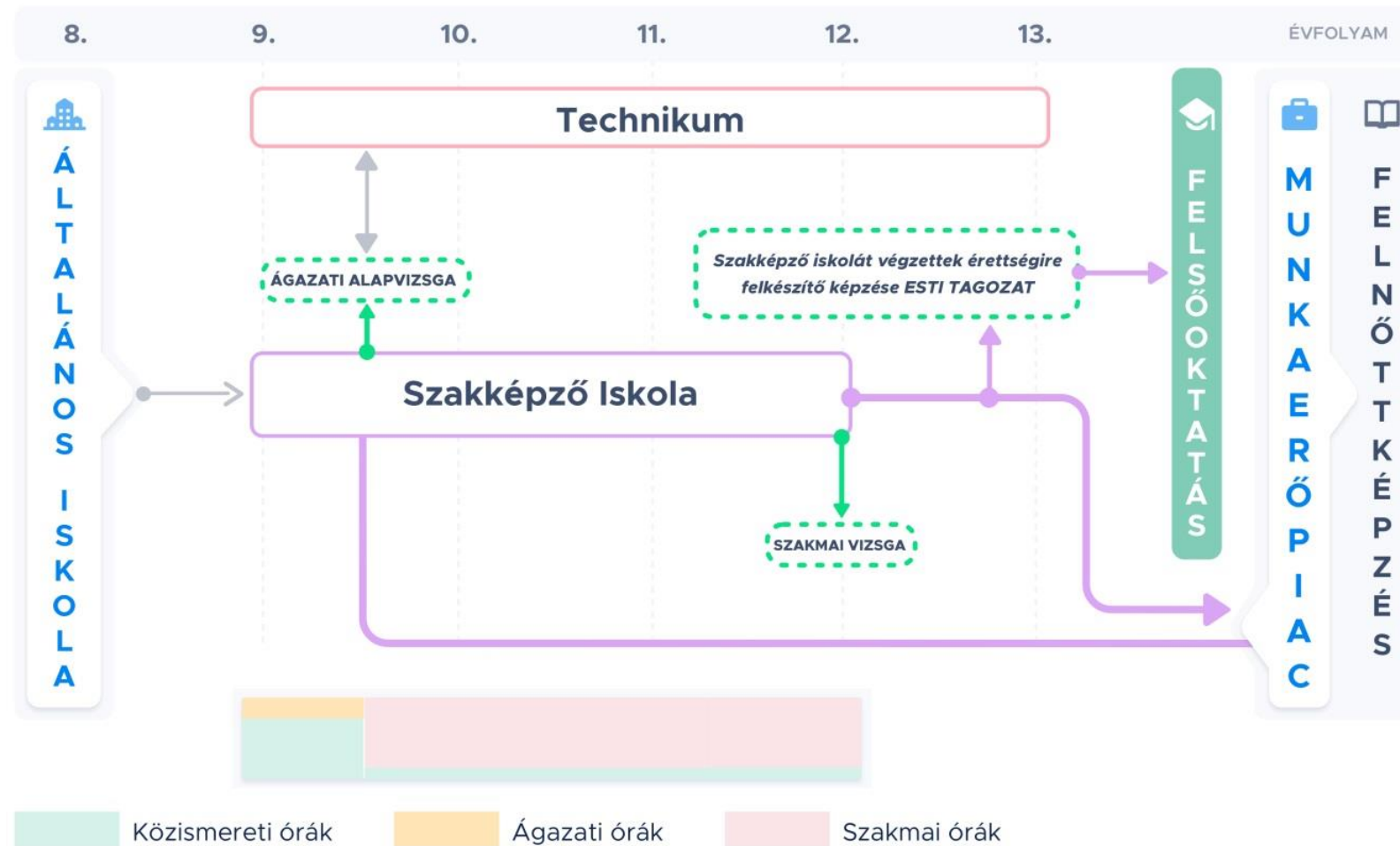


* Az ösztöndíj alapja a tanév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér egyhavi összege, amely 2020. január 1-től 161.000,- Ft.

Szakképző iskola

- 3 éves képzési idő
- 1 éves ágazati képzés
- 2 év szakirányú oktatás
- 9. évfolyamon havonta az ösztöndíj * 16.100,- Ft (2020.)
- 10-11. évfolyamon a szakmai gyakorlati képzés tanműhelyben vagy duális keretek között zajlik
- az ösztöndíjat a szakképzési munkaszerződés váltja fel, vagyis tanulás mellett jövedelemmel is jár (munkabér a minimálbér* 60-100%-a lehet)

Az új szakképzési struktúra másik iskolatípusa a **SZAKKÉPZŐ ISKOLA**



* Az ösztöndíj alapja a tanév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér egyhavi összege, amely 2020. január 1-től 161.000,- Ft.

Szakiskola

- ▶ A szakiskola továbbra is a többi tanulóval **sajátos nevelési igénye (SNI)** miatt együtt haladni nem tudó tanulók felkészítését végzi.
- ▶ **Speciális kerettanterv** szerint, a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó közismereti oktatás és a szakmajegyzékben szereplő szakmára, vagy **részsakmára** felkészítő oktatás folyik.
- ▶ Vas megyében:
 - ▶ Dr. Nagy László EGYMI Szakiskola, Kőszeg
 - ▶ Rum-Kastély Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium

Orientációs előkészítő évfolyam

Azoknak a diákoknak, akik bizonytalanok a pályaválasztásban, vagy kompetenciafejlesztésre szorulnak.

- ▶ 1 tanév
- ▶ nem az általános iskolai tananyag ismétlése
- ▶ nem hagyományos tantárgyi keretek
- ▶ manuális készségek fejlesztése
- ▶ szakmák kipróbálása
- ▶ pályaorientáció, életpálya tervezés elősegítése a cél
- ▶ a pedagógus fő tevékenysége a mentorálás

Vas megyében a 2020/2021-es tanévben: VMSZC Oladi Technikum, Szombathely

Dobbantó program

- ▶ Az általános iskolát el nem végzőknek biztosítja az alapkompétencia fejlesztést, amelynek elvégzését követően műhelyiskolába lehet továbblépni.
- ▶ Az vehet részt a programban, aki a 16. életévét betöltötte és alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezik.
- ▶ A programban egyénre szabott, gyakorlatias, csapatmunkára épülő fejlesztés történik, rugalmas rendben, új szemléletű értékeléssel.

Műhelyiskola

- ▶ A műhelyiskolában a tanulmányokat akkor lehet folytatni, ha a tanuló alapfokú végzettséggel nem rendelkezik, a Dobbantó programot elvégezte vagy alapfokú végzettséggel rendelkezik és 16. életévét betöltötte.
- ▶ Kizárólag részszakma megszerzésére irányuló felkészítés folyik. (legalább egy munkakör betöltésére jogosít)
- ▶ Személyre szabott képzési forma, tanműhelyben vagy munkahelyi körülmények között, 1-5 fős csoportokban zajlik. (mester-inas)
- ▶ Nappali rendszerben folyó képzés.
- ▶ A végzettség megszerzése nem tanévhez kötött, hanem 6-24 hónap közzé esik.
- ▶ A közismereti tartalmak a gyakorlati képzés részét képezik.
- ▶ Felelősségvállalást növelő feladatok, szituációk.
- ▶ Ösztöndíjra is jogosultak.

Ágazati képzés

Az ágazati alapoktatás a szakképzés új rendszerében jelenik meg.

- ▶ Az adott ágazathoz tartozó szakmák tekintetében a technikum első 2 évében, a szakképző iskolában az első évben széleskörű **ágazati alapismereteket** tanulnak a diákok, melyet ágazati alapvizsga zár le. Ez jogosulttá teszi a tanulót a duális képzésbe való belépésre és **átjárhatóságot biztosít** a technikum és szakképző iskola között.
- ▶ **Ágazati alapvizsga** a technikum 10. évfolyamának, a szakképző iskola 9. évfolyamának végén zárja az ágazati alapoktatást. Szakmai alaptudást és kompetenciát mér országosan egységes eljárás keretében. Eredménye a végső szakmai vizsga eredményébe beleszámít.
- ▶ Adott ágazaton belül további szakma megszerzésénél nem kell megismételni az alapvizsgát.

Továbbtanulás érettségi után a szakképzésben

- ▶ Érettségi után (gimnázium) is lehetőség van szakmát tanulni, ebben az esetben a **technikumi képzés utolsó 2 évére** lehet jelentkezni.
- ▶ Nappali rendszerű képzésben **diákigazolvány is igényelhető**, mellyel minden diákkedvezmény jár a tanulónak (utazás, belépők, stb.)
- ▶ A képzés során **ösztöndíj** és a szakképzettség megszerzését követően **pályakezdési juttatás** jár az első szakmát tanulóknak.
- ▶ Akik duális képzésben, azaz vállalati környezetben sajátítják el a szakmát, **munkabért** kapnak a tanulmányaik során.
- ▶ Az érettségi és a technikus szakképzettség akár **többletpontokat**, vagy már **megszerzett krediteket** is jelenthetnek a felsőoktatásban.

Ösztöndíj

- ▶ Minden szakképzésben részt vevő tanulónak tanulmányi eredménytől függő mértékű ösztöndíj jár, melyet a duális képzésben munkabér vált fel.
- ▶ Az ösztöndíj alapjának a tanév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) egyhavi összege tekintendő, amely 2020. január 1-től 161.000,- Ft. Az ösztöndíj havi összege ennek százalékában kerül meghatározásra.
- ▶ Az idei évben a technikum esetében 9-10. évfolyamon 8.050,- Ft/hó
- ▶ Az idei évben a szakképző iskola 9. évfolyamán 16.100,- Ft/hó
- ▶ Az ösztöndíj egy része pályakezdési juttatásként kerül kifizetésre, melyre akkor jogosult a tanuló, ha sikeresen befejezi a képzést és szakmát szerez. Ennek mértéke 150-300 ezer forint között van, a vizsga eredményétől függően.

SNI és egészségügyi problémák esetén mi a teendő?

- ▶ Egyes szakmák esetén foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat szükséges.
- ▶ Kizáró okok lehetnek epilepszia, színtévesztés, látásgyengeség, magas vérnyomás, csontrendszeri megbetegedés, bőrbetegségek, cukorbetegség, stb.
- ▶ SNI esetén: figyelembe kell venni a képességeket, diagnózist - szakmai tárgyak és komplex szakmai vizsga alól nincs felmentés! Felvétel esetén az iskolától befogadó nyilatkozat szükséges – a szakértői bizottságnál (Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat) iskola kijelölést kérelmezni kell!

- ▶ Bővebb információ:

Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, Szombathely, Sugár út 9.

Honlap: <http://palyavalasztas.vas-szakszolgalat.hu/>

E-mail: szakszolgalat.vas.palyavalasztas@gmail.com

Tel.: +36 (30) 304-7438

+36 (30) 171-3710 (Sárvár és Celldömölk Járás)

Pályaalkalmassági vizsgálat

Bizonyos szakmák esetében pályaalkalmassági vizsgálat is van, melynek során **az adott szakmához szükséges készségeket mérik fel** a középiskolában. (pl.: festő, mázoló, tapétázó, dekoratőr, pincér-vendégtéri szakember, szakács, cukrász, stb.)

Azt vizsgálják, hogy a jelentkező rendelkezik-e azokkal a képességekkel, tulajdonságokkal, amelyek alkalmassá teszik egyrészt a képzésben való részvételre, a sikeres szakmai vizsgára, illetve a megszerzett szakmában való elhelyezkedésre.

Fontosabb dátumok a felvételi eljárásban

- ▶ **2020. okt. 20.** A közép fokú iskoláknak, kollégiumoknak nyilvánosságra kell hozniuk a honlapjukon a felvételi tájékoztatójukat.
- ▶ **2020. dec. 04.** Jelentkezés a központi írásbeli felvételi vizsgákra.
- ▶ **2021. jan. 23.** Központi írásbeli felvételi vizsgák.
- ▶ **2021. febr. 19.** Az általános iskola továbbítja a tanulói jelentkezési lapokat.
- ▶ **2021. márc. 16.** A felvételi jegyzéket nyilvánosságra hozzák a közép fokú iskolák.
- ▶ **2021. márc. 22-23.** Sorrend módosítási lehetőség.
- ▶ **2021. ápr. 30.** Értesítés a felvételtől vagy elutasításról.
- ▶ **2021. máj. 10.- aug. 31.** Rendkívüli felvételi eljárás. A szabadon maradt helyek közül lehet választani.

Sikeres pályaválasztást, szakmaválasztást kívánunk!

Szakképzéssel illetve pályaválasztással kapcsolatos kérdések esetén forduljanak a
Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara pályaeorientációs tanácsadóihoz:

Csáki Ivett

pályaeorientációs tanácsadó

Tel.: +36 30/ 732 53 41

E-mail: csaki.ivett@vmkik.hu

Lajos Andrea

pályaeorientációs tanácsadó

Tel.: +36 30/ 734 80 30

E-mail: lajos.andrea@vmkik.hu

<https://www.facebook.com/legykepbenvasmegye>

<https://vmkik.hu/szuloi-tajekoztato>